

MERHABA

Savaş koşullarının yeniden hayatımızı belirlediği bir dönemdeyiz. Yaklaşık bir sene önce, Habur'dan gelen barış elçileriyle birlikte, barış umudumuz, öncesinde hiç olmadığı kadar güçlenmişti. Bugün ise barışın üzerine bombalar yağıyor. Ölümlerin sayısı artıyor ve artık sadece savaş “meydanında” ölenlerin değil, ölen “siviller”in de sayısı artıyor. Savaşın en kirli yüzü, siviller öldüğünde açığa çıkar. Belki de, savaşın bedeli gündelik hayattan uzaktaki savaş alanlarında, işi savaşmak olan insanlar tarafından ödendiğinde savaş kanıksanabiliyor. Oysa 30 yıldır süren savaş, birçok insan için uzakta süren bir meydan savaşı olmadı. Yakılan köyler ve faili meçhuller bunun en somut örnekleri. Yani 30 yıldır siviller zaten ölüyor.

Savaş, sivil siyasetin koşullarını da belirlemeye başladı. KCK tutuklamalarının kapsamı gün geçtikçe genişliyor. Bu tutuklamalar artık yalnızca sivil alanda siyaset yürüten Kürtleri değil, bu siyasete destek veren diğer kesimleri, bireyleri de hedef almaya başladı. Yani, artık yaygın bir şekilde dile getirildiği gibi, yalnızca bölgede değil, Türkiye genelinde “olağanüstü hâl” koşullarını yaşamaya başladık.

Savaşın en hiddetlendiği bu dönemde barış çağrısını güçlü ve ayakları yere basan bir şekilde yükseltmemiz gerekiyor. Bu çağrının gücü ise adalet talebinde yatıyor. Sadece barış olsun demenin, sadece silahlar sussun demenin ötesinde, adalet talebini ısrarla gündeme getirmemiz gerekiyor. Hem savaş döneminin adaletsizliklerini açığa çıkaran hem adil bir geleceğin hukukunu kuran bir barış talebini dillendirmemiz gerekiyor.

Son dönemde Doğu yalnızca savaşın getirdiği ölüm haberleriyle değil, Van'daki depremle de sarsıldı. Deprem sonrası devletin âcizliği ve de Erdoğan'ın konuşmasından da anlaşılacağı üzere yardım konusundaki isteksizliği, deprem mağdurlarının önümüzdeki dönemde zor koşullarda yaşam mücadelesi vereceklerini gösteriyor. Çeşitli kesimler belirli düzeylerde destek sunsa da,

Telif ©2011 ISSN 1307-0932
Kültür ve Siyasette Feminist Yaklaşımlar
Sayı 15 (Ekim 2011)

öncesinde güvensiz konutlara izin veren, deprem vergilerini deprem için harcamayan, deprem sonrasında gerekli yardımı götürmeyen, üstüne üstlük dış yardımları ihtiyaca rağmen bekleten bir anlayış karşısında, deprem mağdurlarının koşullarının kısa sürede düzeleceğini varsaymak gerçekçi durmuyor. Devletin ayrımcılığının bu kadar görünür olduğu ve de çok kısa bir süre önce Erdoğan'ın medyaya da bu ayrımcılığın propagandasını yapması için "telkinde bulunduğu" bir dönemde, çeşitli medya mensuplarının "dil sürçmeleriyle" işin suyunu çıkartıp deprem mağdurları için ırkçı yorumlarda bulunması tabii ki şaşırtıcı değil. Hemen sonrasında ise, ana akım medya çeşitli düzeylerde bu ırkçı yorumları lanetledi ve çeşitli kampanyalarla Van için yardım toplamaya başladı. Bu yardımlarsa her afet durumunda yetersizliğiyle gündeme gelen ve hakkındaki şaibeler hiç eksik olmayan Kızılay'a aktarıldı. Van'daki deprem mağdurları ise gelen yardımların dağıtımında ciddi sorunlar olduğunu, kimi köylere hiçbir yardımın ulaşmadığını söylüyor.

Medyanın Kürtler konusundaki ayrımcılığının yanı sıra, cinsiyetçiliğini de aşırı derecede görünür kılan bir diğer olay, geçtiğimiz günlerde kocası tarafından öldürülen bir kadının cesedinin hiçbir sansüre uğramadan manşetten verilmesiydi. Bu olay vasıtasıyla kadına yönelik şiddetin artışı kadar medyada yer alış biçimi üzerine yeniden, çeşitli tartışmalar yürütüldü. Bu tartışmalar Kadın ve Aile Bireylerinin Korunmasına Yönelik Yasa Taslağı'nın sivil toplum kuruluşları ile paylaşıldığı bir döneme denk geldi. Yasaların gündelik hayata müdahale edebilme kapasitesi sınırlı da olsa, şiddete uğrayan ya da uğrama potansiyeli olan kadınların güvenli koşullarda yaşamlarını devam ettirebilmeleri açısından bu yasa üzerine yürütülen çalışmalar önemli bir yerde duruyor. Ancak, kadın örgütlerinin de vurguladığı üzere, bu yasanın kadın örgütlerinin önerileri ışığında şekillenmesi, bu alanda yıllardır çalışma yürüten kadınların deneyimlerinden ve feminist kaygılardan hareketle hazırlanması oldukça önemli. Bu anlamda devletin sivil toplum kuruluşlarıyla kurduğu ilişkinin şekilci kalmaması adına bu sürecin ciddiyetle takip edilmesi gerekiyor.

Son olarak geçtiğimiz dönemde yaşamını kaybeden gazeteci, çevirmen Suzan Zengin'i anmak isteriz. Suzan Zengin, *İşçi-Köylü* gazetesi çalışanı muhalif bir gazeteciydi. Tutuklu sayısı kadar, sağlık sorunu yaşayan ve tedavi koşulları yerine getirilmediği için hayatını kaybeden

tutukluların da sayısı giderek artıyor. Suzan Zengin de birçok sağlık sorunu bulunmasına rağmen cezaevinde tedavisi engellenerek göz göre göre ölüme terk edilenlerden biridir. 12 Ekim’de ardında pek çok çalışma bırakarak aramızdan ayrılan Suzan Zengin’i sevgiyle anıyoruz.

Mart 2009 sayımızda kendisiyle tanışma fırsatı bulduğumuz sevgili Beki Luiza Bahar’ı geçtiğimiz ağustos ayında kaybettik. Bu sayımızda, şiirleri, tiyatro oyunları ve Yahudi tarihi alanında yaptığı çalışmalarıyla tanıdığımız Beki L. Bahar’ı, Sevilay Saral’ın kaleme aldığı “Beki L. Bahar’ın Ardından” başlıklı yazıyla sevgiyle anıyoruz.

Ağustos ayında Rela Mezali ile kendisinin konuşmacı olarak katıldığı “Sanat ve Aktivizm” başlıklı etkinliğimizde daha yakından tanışma ve antimilitarist ve feminist kimliği ile edebiyatçı kimliği arasında kurduğu ilişki üzerine tartışma fırsatı bulmuştuk. Bu sayımızda, Rela Mazali’nin 2011’de İbranice yayımlanan ve halen İngilizce baskısı yayıma hazırlanan *Home Archeology: Essay Tales* adlı kitabının altıncı bölümünün çevirisine yer veriyoruz. Biyografi, anı, tanıklık, hikâye, makale gibi farklı türlerin bir arada yer aldığı metinde, yıllar önce insan hakları aktivisti olarak yine insan hakları aktivisti bir arkadaşıyla Tel Aviv’den işgal altındaki Filistin topraklarına giden anlatıcının yolculuğu anlatılıyor.

Geçtiğimiz sayıda da yer alan cinsel taciz gündemine, bu sayımızda KESK üyesi olan ve KESK’te gündeme gelen cinsel taciz olayının adil bir şekilde ele alınması için mücadele yürüten Aliye Dülger, Ayşe Panuş, Evrim Hikmet Öğüt ve Mürüvvet Yılmaz ile yaptığımız söyleşiyle devam ediyoruz. Muhafız kurumlarda gündeme gelen cinsel taciz vakalarına yenilerinin eklenmesi ve bu vakaların kadın lehine çözülmemesi bu alanda ciddiye bir mücadele yürütülmesi gerekliliğini yeniden açığa çıkarıyor. Cinsel taciz vakalarına refleksif tepkiler üretilmesi ve süreçte işleyen adaletsizliklerin deşifre edilmesi oldukça kritik. Ancak, feministler olarak bu tarz protesto eylemlerinin de ötesine geçerek, karma yapıları bir mücadele alanı olarak tanımak ve buralarda kadınlar lehine yapısal çözümler oluşturmak, önerilerde bulunmak da bir o kadar önemli görünüyor. KESK üyesi kadınlarla yaptığımız söyleşi, gündeme gelen taciz vakasının KESK içinde nasıl ele alındığını bu yapı içindeki feminist kadınların deneyimleri üzerinden görmemizi sağlıyor. Söyleşi ayrıca, bu tarz vakalarda karma yapılarda çalışan, bağımsız kadın örgütlerinde

çalışan ya da bireysel çalışma yürüten kadınlar ve feministler olarak, cinsel taciz vakalarına nasıl müdahil olmamız gerektiği konusunda çeşitli yorumlar barındırıyor.

Bu sayımızda ayrıca Salma A. A. (Toronto Üniversitesi, Yakın ve Ortadoğu Çalışmaları Lisans Öğrencisi), Nayrouz A. H. (York Üniversitesi, Antropoloji Bölümü Doktora Öğrencisi), Ghaida Moussa Samar'ın (Ottawa Üniversitesi, Küresel Çalışmalar ve Uluslararası Kalkınma ve Kadın Çalışmaları Bölümleri Yüksek Lisans Mezunu) Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da toplumsal cinsiyet ve cinsel azınlıklar üzerine çalışmaları ile tanınan Samar Habib ile yaptığı söyleşiye yer verdik. Söyleşide Habib'in geçmiş ve güncel çalışmaları, araştırma konularını nasıl seçtiği ve bu konuları nasıl ele aldığı üzerine yoğunlaşıyor. Ayrıca Habib'in eşcinsellik, queer'lik ve homofobi kavramlarını nasıl tanımladığı, bu tanımların Arap dünyasındaki queer tarihi analizinden nasıl etkilendiği gibi konular da ele alınıyor.

Her sayımızda bize katkı sunan Karin Karakaşlı "Eyvah Kadın!.." başlıklı yazısında kadına yönelik şiddet temasını ele alıyor.

Bu sayıda yer alan diğer bir makale ise Cynthia Peters'in katılımcı ekonomi alanında yürütülen tartışmalardan hareketle geliştirdiği "akrabalık alanı"na yönelik *katılımcılık* ilkesini tartışmaya açıyor. "Akrabalık Sanatı (ve Şansı): Daha İyi Bir Dünyada Aile, Cinsellik ve Çocuk Bakımı Üzerine Düşünceler" isimli makalede Peters akrabalık alanının daha iyi bir dünyada nasıl bir işlev görebileceği üzerine fikirler sunuyor. Makalede, ailenin rolü, ebeveyn ve çocuk ilişkisi, insanların cinsellik ve cinselliklerini ifade etme ihtiyaçları ve çocukların, yardıma muhtaçların ve yaşlıların bakımı gibi özel ve kamusal ilişkilerimizi belirleyen pek çok konuda katılımı teşvik edecek yeniden yapılandırmalar konusunda öneriler tartışmaya açılıyor.